

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ (Ματθ. 2, 13-23)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στην Παναγία των Ξένων, στις 28/12/1980)

1. Ο προφήτης Δαβίδ

Σήμερα η Εκκλησία μας τελεί τη μνήμη δύο μεγάλων ανδρών. Του αγίου προφήτου Δαβίδ και του αγίου Ιακώβου του αδελφοθέου.

Ο προφήτης Δαβίδ έγινε βασιλεύς του Ισραήλ και διεδέχθη τον Σαούλ. Δεν επεδίωξε ο ίδιος τη Βασιλεία. Τον εξέλεξε ο προφήτης Σαμουήλ και τον κατέστησε βασιλέα κατά φωτισμό, αποκάλυψη και εντολή του Θεού.

Είναι φυσικό πως όταν έγινε βασιλιάς, το περιβάλλον τού προηγουμένου βασιλέως, του Σαούλ, ζημιώθηκε. Γιατί πήγε στην άκρη όπως θα λέγαμε σήμερα. Και περίμεναν την ευκαιρία να υπονομεύσουν τον νέο βασιλιά. Και η ευκαιρία δόθηκε. Ο άμυαλος γιός του Δαβίδ, ο Αβεσσαλώμ, γεμάτος από φιλοδοξία και πόθο να αναδειχθεί, δεν είχε την υπομονή να περιμένει να πεθάνει ο πατέρας του για να τον διαδεχθεί. Παρότι ήταν βέβαιο πως θα γινόταν αυτός βασιλιάς σαν πρωτότοκος που ήταν. Και σκέφθηκε να κάνει επανάσταση και να πετάξει, ποιόν; Τον πατέρα του! Για να γίνει πιο γρήγορα βασιλιάς.

Πραγματικά έκανε επανάσταση, που φαινόταν πως πέτυχε. Και ο Δαβίδ ξέροντας ότι ο Αβεσσαλώμ και το περιβάλλον του είχαν βάλλει στόχο να τον σκοτώσουν «πήρε τα βουνά». Εκεί λοιπόν που έτρεχε κυνηγημένος, ένας από το περιβάλλον του Σαούλ, του προηγουμένου βασιλέως, πήγαινε από πίσω του, έπαιρνε χώμα από τον δρόμο, το τίναζε στον αέρα και έλεγε: «Έτσι στάχτη να γίνεις και καπνός. Να σε πάρει ο αέρας». Και καταριόταν συνεχώς τον προφήτη Δαβίδ.

Ακούοντας τα λόγια αυτά οι άνθρωποι που ήταν μαζί του, γιατί δεν είχε φύγει μοναχός, του είπαν:

-Επίτρεψε μας να πάμε να τον εξολοθρεύσουμε αυτόν τον άθλιο που τολμάει να σε καταριέται.

Ο Δαβίδ τους απάντησε:

-Αφείστε τον να με βρίζει και να με καταριέται. Ίσως, βλέποντας ο Θεός την ταπείνωσή μου και την υπομονή μου, να με λυπηθεί περισσότερο απ' ό,τι θα με λυπόταν με διαφορετικές συνθήκες.

Καταλαβαίνετε αδελφοί τι βάθος ταπεινώσεως και ανεξικακίας είχε ο προφήτης Δαυίδ; Δεν επέτρεψε με κανένα τρόπο να κακοποιήσουν τον άνθρωπο που στη δυσκολότερη στιγμή της ζωής του, τον καταριόταν με τον πιο προκλητικό και αχρείο τρόπο. Γιατί λέμε με τον πιο προκλητικό και αχρείο τρόπο; Γιατί κάθε άνθρωπος που έχει ένα ίχνος αγάπης μέσα του, όταν ο άλλος δυστυχεί, τον συμπονάει, λυπάται. Εκείνη τη στιγμή θίγεται η καρδιά του. Και ακριβώς όταν ο άνθρωπος βρίσκεται σε πόνο και ένας άνθρωπος τον καταδιώκει, το παράπονό του εναντίον του γίνεται «βουνό». Αλλά ο άγιος προφήτης Δαυίδ επειδή προσπαθούσε να καλλιεργεί τον εσωτερικό του κόσμο με τις αρετές και ιδιαίτερα με την πραότητα, την μακροθυμία, την ανεξικακία και την ταπείνωση, ούτε καν διανοήθηκε ότι είναι επιτρεπτό να κακοποιήσει αυτόν τον άνθρωπο.

Να ένα ωραίο δίδαγμα από τη ζωή του προφήτη Δαυίδ.

2. Ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος

Ας έλθουμε τώρα στον άγιο ένδοξο απόστολο και αδελφόθεο Ιάκωβο. Τον ονομάζουμε αδελφόθεο, επειδή ήταν γιός του αγίου Ιωσήφ του μνήστορος, ο οποίος εθεωρείτο σύμφωνα με το νόμο πατέρας τού Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Ο δίκαιος Ιωσήφ από την προηγούμενη γυναίκα του, είχε επτά, ίσως και περισσότερα παιδιά. Είναι βέβαιο πως είχε τέσσερα αγόρια και τρία κορίτσια. Αυτά λοιπόν, σαν αδέρφια που ήταν από τον ίδιο πατέρα και από την ίδια μητέρα, κάποια ημέρα συμφώνησαν μεταξύ τους και είπαν: «Ο πατέρας μας έχει κάποια περιουσία. Η Μαρία, η Παναγία, στο σπίτι μας δεν έφερε τίποτα. Από αυτή λοιπόν την περιουσία του πατέρα μας και της μάνας μας, γιατί να πάρει έστω και ένα μικρό κομμάτι ο Ιησούς, ο αδελφός μας;»

Και συμφώνησαν μεταξύ τους, να μοιράσουν την περιουσία του Ιωσήφ και να αφήσουν τον Χριστό έξω από τον λογαριασμό.

Αλλά ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος, όταν έμαθε τα σχέδια των αδελφών του, επαναστάτησε εναντίον τους και με την αρετή του, τη σύνεσή του, την εξουσία που είχε σαν πρωτότοκος, το κύρος του, τους επέπληξε και ματαίωσε την απόφασή τους. Αυτό είναι ένας λόγος ακόμα που ονομάζεται «δίκαιος». Το όνομα «δίκαιος» του είχε κολλήσει εκείνη την εποχή σαν παρατσούκλι. Όλοι τον ήξεραν περισσότερο ως δίκαιο παρά ως Ιάκωβο.

Βέβαια δεν ήταν μόνο αυτό που έκανε ο άγιος Ιάκωβος. Έκανε και πάρα πολλά άλλα, τα οποία μας διδάσκουν αλλά και μας ελέγχουν.

Αγαπούσε πολύ τη νηστεία.

Δεν έφαγε ποτέ στη ζωή του έμψυχο. Μ' άλλα λόγια ούτε κρέας, ούτε ψάρι. Τι έτρωγε; Λαχανικά.

Δεν ήπια ποτέ στη ζωή του οινοπνευματώδες ποτό.

Ακόμη αγαπούσε την προσευχή τόσο πολύ, ώστε βρισκόταν συνεχώς γονατιστός και προσευχόμενος. Φυσικά όταν γονάτιζε, δεν έβαζε στο δάπεδο ένα μαλακό μαξιλαράκι με πούπουλα, για να μη κακοπαθούν τα γόνατά του. Γονάτιζε κατευθείαν πάνω στο χώμα και στις πέτρες. Γι' αυτό τα γόνατά του είχαν γίνει όπως είναι τα γόνατα της γκαμήλας.

Μετά ο άγιος αδελφόθεος Ιάκωβος έγινε ο πρώτος πατριάρχης της Ιερουσαλήμ. Οι Εβραίοι τον κατεδίωξαν και χωρίς να ξέρουν πόσο βαθειά πίστευε στο Χριστό, μια ημέρα τον ανέβασαν σε ένα πτερύγιο του ναού του Σολομώντος. Και πιστεύοντας οι ίδιοι, ότι οπωσδήποτε ο Χριστός είναι γιός του Ιωσήφ, του είπαν:

-Επιτέλους εσύ που είσαι δίκαιος και ψέμα δεν βγήκε από το στόμα σου ποτέ, πες μας την αλήθεια. Τίνος γιός είναι ο Χριστός;

Περίμεναν να τους πει ότι «είναι γιός του πατέρα μου». Οπότε και αυτοί θα έλεγαν στον κόσμο που είχε μαζευτεί από κάτω: «Να το ακούσατε; Γιός του Ιωσήφ είναι ο Χριστός. Τι έχει παραπάνω από μας; Τι τον πιστεύετε;»

Όμως ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος, πάνω από το πτερύγιο του ναού, αντί να τους απαντήσει τους ρώτησε:

-Τι με ρωτάτε για τον Υιό του Θεού; Αυτός κάθεται εκ δεξιών του Πατρός.

Μόλις είπε αυτά τα λόγια τον γκρέμισαν κάτω προφανώς για να τον σκοτώσουν. Έτσι ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος, γέρος άνθρωπος ήταν, βρέθηκε πεσμένος από την στέγη του ναού κάτω. Και ασφαλώς δεν θα είχε μείνει χωρίς πληγές και τραύματα. Παρόλα αυτά, αμέσως γονάτισε και άρχισε να παρακαλεί τον Θεό για κείνους που τον γκρέμισαν, να μην τους υπολογίσει την αμαρτία αλλά να τους συγχωρήσει. Τότε ένας Εβραίος που ήλθε σε συναίσθηση, τους είπε:

-Βρε ταλαίπωροι, ποιόν κυνηγάτε; Αυτός προσεύχεται για σας.

Αλλά ένας άλλος έδωσε μία με ένα κόπανο στον άγιο Ιάκωβο και τον τελείωσε.

Και έτσι ο αδελφός του Κυρίου παρέδωσε το πνεύμα του στον Θεό και αγίασε.

3. Η αξία των πνευματικών αρετών

Από το παράδειγμα του αγίου Ιακώβου του αδελφοθέου, ας προσέξουμε ιδιαιτέρως ένα σημείο. Είπαμε ότι νήστευε και προσευχόταν πολύ. Δύσκολα βρίσκει κανείς άνθρωπο που να νήστευε και να προσευχόταν τόσο πολύ. Τι σημασία έχει αυτό για μας;

Η νηστεία και η προσευχή είναι η αύξηση της ψυχής.

Χωρίς νηστεία και προσευχή η ψυχή δεν αυξάνει, δεν μεγαλώνει, δεν πλουτίζει, δεν ομορφαίνει με τις πνευματικές αρετές. Η νηστεία και η προσευχή είναι το λίπασμα που τρέφει όλες ανεξαιρέτως τις αρετές.

Έχουμε ένα φυτό, αν δεν του ρίξεις νερό και λίπασμα δεν μεγαλώνει.

Έχουμε ένα ζώο. Αν δεν το θρέψεις δεν μεγαλώνει.

Έχουμε τον άνθρωπο, αν δεν τον περιποιηθείς δεν μεγαλώνει.

Έχουμε την ψυχή. Αν δεν την θρέψεις κατάλληλα με τις πνευματικές αρετές δεν μεγαλώνει.

Ερώτημα: Είδατε ποτέ άνθρωπο να αυξάνει στις αρετές με το φαί, με την διασκέδαση, με την φιλοχρηματία, με την ανάπαυση, με το να είναι υποδουλωμένος σε κάποιο πάθος;

Αυτά τα πράγματα όχι μόνο δεν αυξάνουν τις αρετές, αλλά και τις εξαφανίζουν. Στην καλύτερη περίπτωση όταν ο άνθρωπος δεν νηστεύει και απλά δεν αφήνει τον εαυτό του να γίνει δούλος της φιλοχρηματίας και της φιληδονίας, τότε το μόνο που πετυχαίνει είναι ότι δεν πηγαίνει προς τα «κάτω». Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι έχει αγάπη.

Αγάπη είναι η θυσία για τον άλλο. Μία μητέρα γιατί έχει αγάπη; Και γιατί γίνεται αισθητή η αγάπη της στο παιδί της; Επειδή για το παιδί της κάνει θυσία. Παράδειγμα: Έχει κάτι, μια καραμέλα πείτε. Και επειδή βλέπει ότι το παιδί της την θέλει, του τη δίνει και μένει νηστική. Άμα η μάνα έχει κάτι και τρώει και δεν δίνει του παιδιού της που πεινάει, καταλαβαίνει το παιδί αγάπη; Χωρίς θυσία είναι ποτέ δυνατόν να γίνει αισθητή η αγάπη;

Χωρίς θυσία για την δόξα και για το θέλημα του Θεού, είναι ποτέ δυνατόν να γίνει «αισθητή και αντιληπτή» στο Θεό η αγάπη μας προς αυτόν; Και αν παραμερίσουμε τη θυσία της νηστείας και της προσευχής για χάρη του Θεού, ποιά άλλη θυσία θα κάνουμε γι' αυτόν; Η μεγαλύτερη και η καλύτερη θυσία για την αγάπη του Θεού είναι αυτή.

Ο άγιος απόστολος Ιάκωβος ο αδελφόθεος, μαζί με τις δύο αυτές αρετές καλλιέργησε όλες τις πνευματικές αρετές σε τέτοιο βαθμό, ώστε οι άγιοι δώδεκα απόστολοι τον εξέλεξαν πρώτο πατριάρχη της Ιερουσαλήμ και τον έκαναν αρχηγό τους. Αυτό το βλέπουμε στο ιερό βιβλίο: «Πράξεις των αποστόλων» και ιδίως στη Σύνοδο των αγίων αποστόλων που είναι ολοφάνερο ότι ο άγιος και δίκαιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος ηγεμόνευε. Ξέρετε τι μεγάλη τιμή είναι να ηγεμονεύει στους αποστόλους, χωρίς να τον έχει καταστήσει ο Χριστός ένα εκ των δώδεκα; Και να τον σέβεται ο άγιος και πανεύφημος απόστολος Πέτρος, προς τον οποίο ο Χριστός είχε πει, «Συ είσαι ο Πέτρος και επί ταύτην την πέτραν, δηλαδή πάνω σου, θα οικοδομήσω την Εκκλησία;» Και τον είχε ονομάσει ο Χριστός πρώτο και αρχηγό;

Ας αγαπήσουμε και εμείς την θυσία και τις πνευματικές αρετές για να προκόψουμε στην κατά Χριστόν ζωήν όπως οι άγιοι και δίκαιοι Δαβίδ ο προφήτης και βασιλεύς και ο άγιος και δίκαιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος. Αμήν.-